

Tanınmış araştırmacı yaşar Xaçanlı İsmayıllı "Ermenilərin müslimlərə, xristianlara ve yəhudilərə qarşı soyqırımı" kitabı badımın qonşumuzun bütün yılalarını ifşa edən, onların xüsusiyyəti ortaya çıxaran və bir çox tarihi faktlara işq tutan an mükəmməl vassitələrdən biridir. Müallifin böyük zəhməti hesabına 3 dildə Azərbaycan türkəsi, rus və ingiliscə çap olunan kitabın, xususun de bütün dünyadan diqqətini Qarabağ yənəldiyi indiklərə əsərdə, genis yayılmasına ciddi etbiyac düşüruq. Oduñ ki, AMEA Tarix İnstitutunun İnvan Hüquqları İnstitutunun rəyi və tövsiyəsi ilə naşr olunan bu kitabın "Hürriyət" qəzetiində hissə-hissə dərcinə qərar verdiq. Bütürün, oxuyun.

(Övvəli öten saylarızımız)

İsrail eksperti Ariyel Qutun fikrini görə, tarix heç zaman ikinci Dünya Savaşı zamanı Vermaçtin tərkibində olan 20 min nəfərdən Ermeni legionunun qəddarlığını unutmamışdır. "Herbi başçı-milletçi Dronun (hansi ki minlərlə yəhuditin məhv ediliməsində özü şəxsen iştirak edib) rehberlikdən ilə Ermeni legionunun məqsədi qifli yaxalama tədbirləri həyata keçirib yəhuditlər və alman ordusu üçün "xoşagalmaz" olan başqa şəxsləri məhv etmək olmuşdur. Bunuluna yanaşı, Ermeni legionun asır dursərgələrindən olmuş marsşları teşkil edirdi. Rövşən Mustafayevin "Ölüm marsşı" kitabında, ermeni birləşməşənlərin yəhuditlərin soyqırımında iştirakı ilə bağlı çox sayıda fələ galırıñ. Xüsusiile hamim "Dromedər" zəndə-komandasının (özel gərəvli destəkləri) Oerbə Krimdəki aməaliyyatlar barede hesabatı "16 noyabrda 15 dekabr 1941-ci iladək 17.645 yəhudü, 2504 karaim (məsəvi krim türk), 824 qaraçılıq və 212 partizan güllələndi. Simferopol, Epatov, Aluşta, Karasubazar, Kerç və Feodosiya, eləcə de Qəribi Krimin digər bölgələrində yəhuditlərdən təmizləndi".

Sergey Veremeevin qeyd etdiyi kimi, Rusyanın yaxın mütləqifliq hesab olunan Ermenistanda bu gün genişməyəsi Dərə və Nüdə yərəyadılmışdır. Onların şəfərine təsiriklər basılı, basılı və sənədlə filmlər çəkilir, Ermenistandan başkəndində meydandanın biri Qaregin Nijenin adını daşıyır. "Altıñ cizirk: kultur hər hansı marginal siyasi qrupları təsiliñden həyata keçirilmir, bunun arkasında dövlət dayanır. İş o yere çatıb ki, Ermenistanda Kollektiv Təhlükəsizlik Müqavilişesi Təşkilatı Akademiyasının yərəyadılmışından sonra bu yeni strukturla eməkdaşlığı istəyinilər. İlk bildirən Ermenistan Müdafıa Nazırlığının Drastamlar Təşkilatı adına Milli Stratəji Araştırmalar İnstitutu klub, B inanınca yoxdur. - Eri anıstan-

Ermənilərin müslimlərə, xristianlara və yəhudilərə qarşı soyqırımı

Erməni çetələri ilə ruslərə müslimlərlərə və müsəvirlərə yaptıkları soyqırı

Müdafıa Nazırlığının Milli Strateji Araştırmalar İnstitutuna fəsati, antisemit, 30000-dən çox yəhuditin məhv etmiş şəxsin iştirakında vərəfə (7). Avstriya tərəixi Errix Faygl öz kitabında yazar ki, 1942-ci ilin dekabrında Dro Himmələ rəsmi ziyyətə bulundu. "Droda hər hansı bir vicedən ezaibi çekmədən öldürmək təcrübəsi və sevnişə vardi - bəi Himmələrə çox güclü teşəssürət etdi". - deyir Errix Faygl nazara çatdırır (6. s. 146).

Başqa sözü, Xocalıda qərəbən olunmuş tarihi faktlara dayanın bütün banzer gerçəkliliklər bir dəha "böyükərmenistançı" mülkətlərin ikitülküdüyü, nyaşığlıqına şəhər verir. Xolo-kostə, gərə kədərənlərin "avanshesindən" peydə olmalarına rəğəmən onlara bu təkila (1918-1919 və 1935-1945 Türkiyədə, İranda, Orta Asiyada, Qafqazda və Avropana) özərinin an qatı və qənsiz anti-semit fealiyyətlərini kölgə-qoymaq niyyəti güdürlər...

XOCALI SOYQIRIMINA DAİR

Çağdaş, "mədəni" ermeni kimliyinin en bariz təzahürü, həc şübhəsiz, Xocalı vəhşəti...

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə ermeni terror təşkilatlarının və rus hərbi birləşmələrinin 366-ci alayının genişçəpli hücumu ilə Xocalı ehalisine qarşı sözün eşi me-

nasında soyqırımı töredildi: burada minlərlə eliyalın, dinc Azərbaycan türklerinin kütlevi ölüm shəhəsi düzənlendi. Azərbaycan Respublikası Milli Təhlükəsizlik Nazırlığının soyqırımı araşdırın istəntək komissiyasına təqdim etdiyi herçılərin dansıqlarının ləti yazıçı da platin öncədən həzırlandığını və 366-ci rus hərbi alayının milyonlularla pul qarşılığında bu mühüm faciədə istirak etdini təsdiqləyir...

Rəsmi bilgilərə görə, Xocalı qətiyliyində 613 nəfər sehid olmuş, onlardan 56-sı xüsusi qəddarlıq və işgəncələrə ödülürləməydir. O sıradan, 27 ailə tamamilə məhv edilmiş: 30 ailə - əsər başıçısının itiridə. 1275 nəfər işe esir alınaraq, olmazın zülümle uğradılmışdır...

Hələ 1992-ci il fevralın 16-də, 366-ci alayın nazidində Xəzər Çıraqtanın başlığı altında "Kükür, ermeni cabibesi" adlı türk qan içməye hazırlanan "rola" (böyük -X.I.) yaradılmışdı. Bu böyükün özəyini Livan, Amerika, Kanada, İsvəç və Hollandiyadakı ermeni icmalarını təmsil edən, "Böyük Ermenistan" xəstəxəyallı azığın ermeni birləşmələri teşkil edirdi. Fevralın 17-de düşüncə və həsillərən tərəfən təşəkküratlı həyata keçirildi. Təqdimatçılar "Şuşanık" adlanan sniperçilər (keşkin nişançılar -X.I.) dəstəsi de onlara qoşuldu.

Çağdaş ermeni tecavüzünün en ifrat pillesi olan Xocalı

soyqırı-uluslararası çapda mülkiçi kimi tanınan ermeni icma, diaspor qurumları və lobçılarının birgə hazırlanmış "Böyük Ermenistan" planının yeni dönmə uyğun mərhələsi "Haydad" və "ASALA" terror təşkilatlarıyla birgə həyata keçirildi. Bu emalıyyat vaxtı SSRİ Müdafıa Nazırlığının maksus hərbi texnika, tərkibində zəhərli kimyevi maddələr olan mərmərlər, qullanılması yasaqlanmış "dairəvi" güllələr və başqa silahlar da tətbiq edilirək sinadın qərarlılığı.

Xocalı soyqırımında iştirak edən herbi həsillərlərinin yüksək-siyasi rəisi, polkovnik V. Savel'yev özünün "Maxfi arayış"nda ermeni vəlləndər ilə yanşı, rusların "zabit şəhəri"ni lekəleyən herçılərin de adlarını açıqlayıb. Bunaqları sırasında 366-ci mövətəci alayının komandanı Yuri Yuryevic Zarigorov və ondan başqa 23 nefər rus soyadı zabit de vardır...

Xatirələrdən k. Xocalıda töredilmiş soyqırımı haqqda dünən cəsidi basın kurumları da həyecanlı xəbərlər yaymışdır. Bunaqlardan "Vəsṭiqon-Post", "Tayms", "İzvestiya", "Sandi Tayms", "Fayneşti Tayms", "Le Mond", "Qolos Ukrayni", "Nie" kimi qızılərlər, "Valer aktual", "Krusa l'Evenement" (başqa bir qaynaqdır: "Krusa l'Eveneman") adlı jurnalda yazılan bu cür siyaset və onun icrası bəynexləq hüququn elibəsindən da belli olduğunu kimi, MBT Baş Məclisinin 9 dekabr 1948-ci il tarixli 260 (III) sayılı qərarnameyi qəbul edilmiş Soyqırımı Cinayətinin Qarşısının Alınması ve Cəzalandırılması Haqqında Konvensiya ilə başlıq cinayet kimi qiymətləndirilir.

Soyqırımı (o sıradan, günümüzdəki Xocalı qətiyilimini) və ya insanlıq səhlini başqa cinayəti və hərbi bu sıq işlədilməsinə aşağıdakı hüquq sanadları da qədət qadağan etmişdir:

- Nümbətər Herbi Tribunalının Nizamnaması;

- Yuqosilvaia Beynəlxalq Cinayət Tribunalının Nizamnaməsi (mad. 4);

- Beynəlxalq Cinayət Mahkəməsinin Statusu (mad. 6);

- Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsi (mad. 103);

- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycanın soyqırımı haqqında" 26 mart 1998-ci il təxli fərmanı;

Qeyd: Bu cür ciddi sabəblərindən de, kitabda toxunulan soyqırımı aktalarına və onları təredən şəxslərə, subyektlərə, dairələrə münasibətdə bəynexləq hüquq müstəvisindən layiqli hüquq qıymət verilməli, yer üzündə sülhə və emin-əməniligə qarşı yönələn bəle qara qüvvələrin fealiyyətləri cılıvlanmasıdır.

(Ardi var)

sinin şahidi və zərərəkən olan kiçik yaşı uşaqların şahid yaddaşı əsasında qələm alınmış sonəli topludur... Kitabda uşaqların dili galırıtları olalarla tanış olunduqça bir daha aidin olur ki, onların nəinki usaqlığı güllələn, gancılı, taleyi, nəsiləgəc, mili düzəni bize "barbar" deyənlər tərəfindən barbarecina topa tutulubdu...

Ermenilər və onların havadarları Rusiya rəhbərliyi, həbələ onların bürüyünüq həyata keçirən rus herçılərin (Xocalı olaylarında, 366-ci rus alayı) tərəfindən tarixin garı daftarına yaxınla bürəcən bürəcən qızıl soyqırımı haqqda dəfələnərək və onun icrası bəynexləq hüququn elibəsindən da belli olduğunu kimi, MBT Baş Məclisinin 9 dekabr 1948-ci il tarixli 260 (III) sayılı qərarnameyi qəbul edilmiş Soyqırımı Cinayətinin Qarşısının Alınması ve Cəzalandırılması Haqqında Konvensiya ilə başlıq cinayet kimi qiymətləndirilir.

Soyqırımı (o sıradan, günümüzdəki Xocalı qətiyilimini) və ya insanlıq səhlini başqa cinayəti və hərbi bu sıq işlədilməsinə aşağıdakı hüquq sanadları da qədət qadağan etmişdir:

- Nümbətər Herbi Tribunalının Nizamnaması;

- Yuqosilvaia Beynəlxalq Cinayət Tribunalının Nizamnaməsi (mad. 4);

- Beynəlxalq Cinayət Mahkəməsinin Statusu (mad. 6);

- Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsi (mad. 103);

- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycanın soyqırımı haqqında" 26 mart 1998-ci il təxli fərmanı;

- Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsi (mad. 6);

- Beynəlxalq Cinayət Mahkəməsinin Statusu (mad. 6);

- Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsi (mad. 103);

- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycanın soyqırımı haqqında" 26 mart 1998-ci il təxli fərmanı;

Qeyd: Bu cür ciddi sabəblərindən de, kitabda toxunulan soyqırımı aktalarına və onları təredən şəxslərə, subyektlərə, dairələrə münasibətdə bəynexləq hüquq müstəvisindən layiqli hüquq qıymət verilməli, yer üzündə sülhə və emin-əməniligə qarşı yönələn bəle qara qüvvələrin fealiyyətləri cılıvlanmasıdır.